

Complete Agenda

Democratic Service
Swyddfa'r Cyngor
CAERNARFON
Gwynedd
LL55 1SH

Meeting

SACRE

Date and Time

2.00 pm, WEDNESDAY, 11TH NOVEMBER, 2020

Location

Virtual Meeting via Zoom

Contact Point

Einir Rh Davies

01286 679 868

EinirRhiandavies@gwynedd.llyw.cymru

(DISTRIBUTED 06/11/20)

SACRE

MEMBERSHIP (7)

Plaid Cymru (4)

Councillors

Paul John Rowlinson
E. Selwyn Griffiths

Menna Baines

Judith Mary Humphreys

Independent (3)

Councillors

Richard Medwyn Hughes

Dewi Wyn Roberts

Ex-officio Members

Chair and Vice-Chair of the Council

Christians and Other Religions

Dashu (Scott Smith)
Awaiting Nomination
Awaiting Nomination
Gwawr Maelor Williams
Eirian Bradley Roberts
Anest Gray Frazer
Eurfryn Davies

Buddhism
Methodist Church
The Independents
Presbyterian Church of Wales
Catholic Church
Church in Wales
Union of Welsh Baptists

Teachers

Miriam A. Amlyn
Cathryn Davey
Heledd Jones
Awaiting Nomination

NAS/UWT
UCAC
NUT
ATL

Co-Opted Members:

Edward Parri-Jones

Humanist

AGENDA

1. **PRAYER**

Quiet Reflection or Prayer

2. **ELECT CHAIR**

To elect a Chair for this committee for 2020/2021

3. **ELECT VICE CHAIR**

To elect a Vice Chair for this committee for 2020/2021

4. **APOLOGIES**

5. **DECLARATION OF PERSONAL INTEREST**

6. **URGENT MATTERS**

To note any items that are a matter of urgency in the view of the Chairman for consideration

7. **MINUTES OF THE PREVIOUS MEETING**

5 - 7

The Chairman shall propose that the minutes of the previous meeting of this committee held on the 6th of November, 2019 be signed as a true record

8. **MATTERS ARISING FROM THE MINUTES**

9. **RESPONSE TO THE CONSULTATION : CURRICULUM FOR WALES : RELIGION, VALUES AND ETHICS**

8 - 12

To consider the response to the Consultation by the Welsh Government.

10. **MATTERS RELATING TO WASACRE**

13

(a) Letter to RE Teachers

(b) Link to WASACRE meeting held on 7 October 2020 - <http://wasacre.org.uk/meetings/7%20October%202020%20AGM.zip>

11. **EXPERIENCES OF PUPILS AND TEACHERS DURING THE LOCKDOWN PERIOD**

To receive a verbal report.

12. TO CONSIDER THE POSITION OF GCSE AND A LEVEL EXAMINATIONS

To receive a verbal report.

13. SACRE ANNUAL REPORT 2020-21

An receive a verbal update on the Annual Report.

14. THE FUTURE OF RE AT BANGOR UNIVERSITY AND THE EFFECT ON THE DISIPLIN IN GWYNEDD SCHOOLS

To consider the verbal report

15. WHAT IS THE FUTURE OF THE UNIVERSITY'S RE CENTRE

To discuss

16. SCHOOLS' SELF EVALUATION

14 - 20

Welsh report by Catrin Lloyd Roberts, Head of Ysgol Penisarwaun.

S.A.C.R.E. – STANDING ADVISORY COUNCIL ON RELIGIOUS EDUCATION 06/11/19

Present: Councillor Paul J. Rowlinson (Chair)

Gwynedd Council Members: Councillors Menna Baines, Judith Humphreys, and Mike Stevens

Christians and Other Faiths: Eirian Bradley-Roberts (The Catholic Church), Dashu-Scott Smith (Buddhism)

Teachers: Miriam Amlyn (NASUWT)

Officers: Buddug Mair Huws (Assistant Education Improvement Officer and SACRE Clerk), and Eimir Rh. Davies (Member Support Officer).

Apologies: Cllr. Dewi Roberts, Cllr. Elin Walker Jones, Heledd Jones (Teachers Unions), Anest G Frazer (Church in Wales), Cathryn Davey (UCAC), Edward Pari-Jones (Humanists)

The Chair confirmed that although a number of apologies had been received, there was a quorum.

1. PRAYER

The meeting was opened with a prayer from Councillor Paul Rowlinson.

2. DECLARATION OF PERSONAL INTEREST

There were no declarations of public interest.

3. URGENT ITEMS

There were no urgent items.

4. MINUTES

The Chair signed the minutes of a meeting of this Committee held on 12 June 2019, as a true record subject to the following amendments:

Present - need to record the attendance of Councillor Mike Stevens.

Item 8 - the term 'ymddiswyddiadau' (resignations) was used - this needed to be amended to 'diswyddiadau' (redundancies)

In the minute 'Kirsty Williams Letter of Response' it suggested that a letter should be written to Kirsty Williams - it was noted that the minute was unclear and the decision was to write to Kirsty Williams and Siân Gwenllian as an Assembly Member.

5. WELSH GOVERNMENT CONSULTATION DOCUMENT: CONSULTATION ON PROPOSALS TO ENSURE ACCESS TO THE FULL CURRICULUM FOR ALL LEARNERS

Mair Huws led the discussion on the Council's response to the consultation document and the following general points were noted prior to responding to the specific questions:-

It was wrong to prevent parents from doing anything

On the other hand, parents should not be given the choice and the right should be withdrawn from them.

It was important for children to get a full and balanced education.

It was difficult to understand why parents would want to refuse for their children to study the subject.

The subject has great value as it is a subject that touches upon so many other subjects. The subject needs to be treated equally, like other subjects - i.e. there is no option to opt out of other subjects.

Would it perhaps be of assistance if the subject's name was changed? Aren't children losing out if they do not attend these lessons?

It was noted that it would be interesting to get the figures showing how many parents had withdrawn their children from the subject in Gwynedd.

Reference was made to those children who are home educated and it was questioned if they receive religious education lessons? It was suggested that perhaps it would be possible for SACRE to produce a package or reading list for them. Mair Huws noted that she would ask the Department and would make arrangements for the matter to be discussed at a future meeting.

A vote was taken on this matter and it was agreed, that SACRE was in favour of withdrawing the right to opt out. It was agreed that Mair Huws would include the above observations when responding to the following questions:

Question 1 - What would be the implications on learners, parents/carers and schools if all learners had to take Religious Education and/or Relationships and Sexuality Education (RSE) lessons in the new curriculum?

It was noted that parents had the right to withdraw their children from other matters, but also pupils had their own rights. It was noted that it was a difficult, but interesting discussion. It was important not to ignore parents' rights, but it was questioned why attention had been drawn to this particular subject. It was noted that there were no implications for parents or children as it was currently statutory. One implication may be more Home schooling?

Question 2 - What information, help and support would be needed if this approach was adopted?

It was noted that parents would require background information and headteachers would require a package. It was noted that with all the changes happening in the area of Humanities and Health Education, a great deal of support was required generally by schools.

Question 3 - Our proposal is that parents/carers should not be able to prevent their children from receiving Religious Education and Relationships and Sexuality Education (RSE) lessons. This will be introduced from September 2022 onwards for all primary aged learners and in Year 7 in secondary schools (with other year groups added every year).

See above.

Question 4 - What is an appropriate name for 'Religious Education' to correctly reflect the wider scope offered within the new curriculum?

The following suggestions were given:

It needs to change from Religious Education in order to show the subject's breadth. What about World view/ Bydolwg (rather than World views/Bydolygon), as their was no direct translation of World Views? It was important not to lose the Spiritual element.

Resolved to note that a change of name would be a good idea, however, there was no preferred name.

Question 5 - We would like to know your views on the effects that not including the right to withdraw would have on the Welsh language

It was noted that there was a tendency for children to choose humanities through the medium of Welsh, if the documents were produced in Welsh, then there were no anticipated problems. It was noted that it was necessary to receive the Welsh and English versions at the same time.

Question 6 - Also explain how the proposed policy can be formed or amended:

It was noted that it was necessary for any Welsh and English documents to arrive at the same time, together with any guidance or booklets. The Welsh language should not be treated less favourably.

It was noted that any major change required time to prepare for this and appropriate guidance.

6. SCHOOLS SELF-EVALUATION

The report was accepted.

Resolved: to write to the schools to congratulate them and to send another invitation to Glenda Evans to attend the next meeting.

7. AUDIT ON THE HOURS OF RELIGIOUS EDUCATION IN SECONDARY SCHOOLS

The report was submitted and it was noted that there was a variation and differences from school to school. It was noted that it would be interesting to compare the results against the time given to pupils.

Resolved to contact the schools again to ask for an analysis of the figures. It was noted that if this was a baseline then it was necessary for it to be totally correct.

8. MINUTES OF THE WASACRE MEETING 28TH JUNE 2019

The draft minutes of the previous Association meeting, held on 28 June 2019, were submitted.

Resolved: To accept and note the contents of the minutes.

The meeting commenced at 2:00 pm and concluded at 3:20 pm.

CHAIR

Agenda Item 9

Curriculum for Wales: Religion, values and ethics

Consultation response form

Your name: Buddug Mair HUws

Organisation (if applicable): Gwynedd SACRE

e-mail/telephone number:
buddugmairhuws@gwynedd.llyw.cymru

Your address:

Responses should be returned by **28 July 2020** to

Arts, Humanities and Well-being Branch
The Education Directorate
Welsh Government
Cathays Park
Cardiff
CF10 3NQ

or completed electronically and sent to:

e-mail: RVEConsultation@gov.wales.

Question 1 – Do you agree that religion, values and ethics (RVE) should encompass both religious and non-religious beliefs that are philosophical convictions (in line with the European Convention on Human Rights) as described in the consultation document?

Agree	✓	Disagree	☐	Neither agree nor disagree	☐
--------------	---	-----------------	--------------------------	-----------------------------------	--------------------------

Supporting comments (no more than 250 words)

Religious education already includes non-religious perspectives alongside religious perspectives, as the WJEC specifications make clear. The guidance (question 2) must ensure that this does not lead to either any dilution in the religious education element in the curriculum or to overloading its content by including a long list of philosophical convictions. Learners must develop an adequate understanding of religion in order to achieve the purpose of the curriculum of supporting them to be “ethical, informed citizens of Wales and the world”. Philosophy is a separate academic discipline in its own right.

Question 2 – Do you agree that agreed syllabus conferences **must have regard** to statutory guidance when they are developing their locally agreed syllabus?

Agree	✓	Disagree	☐	Neither agree nor disagree	☐
--------------	---	-----------------	--------------------------	-----------------------------------	--------------------------

Supporting comments (no more than 250 words)

Statutory guidance ensures that learners throughout Wales have a common body of knowledge for GCSE and A Level examinations. However the term “have regard to” must be defined in this context and agreed syllabus conferences must have sufficient discretion to reflect local priorities. The Framework should have been published before consulting on this question. It is important that any statutory guidance maximises the status of religious education in the face of the concern that changing the name to religion, values and ethics weakens its status and could perhaps have an impact on those choosing to study religious education qualifications at GCSE and A Level.

Question 3 – Do you agree with our proposal that community schools and foundation and voluntary schools **without a religious character** must be required to have regard to an agreed syllabus in designing and implementing RVE?

Agree	☐	Disagree	✓	Neither agree nor disagree	☐
--------------	--------------------------	-----------------	---	-----------------------------------	--------------------------

Supporting comments (no more than 250 words)

Gwynedd SACRE agree that the schools should have regard to the local agreed syllabus (not “an agreed syllabus”) but they should be required to incorporate it in their curriculum, not

merely “have regard to” it. The new curriculum allows many opportunities to study religious education within the humanities but there is a danger that some schools might not make the most of these opportunities, particularly if the head of department is not a specialist in the subject. It is not the intention of the new curriculum for Wales to weaken religious education but that could happen if schools were allowed to depart from the agreed syllabus; the learners would not develop the subject-specific skills and perhaps fewer of them might choose the subject for GCSE and A Level. This problem could be tackled by ensuring that the Agreed Syllabus Conference develop a good, pluralistic syllabus and the schools follow it. This would enable SACREs to carry out their duty of monitoring the standards of religious education in the schools.

Question 4 – Do you agree with our proposal that parents/carers of learners in schools **without a religious character** must no longer be able to request provision of RVE in line with tenets of a particular faith?

Agree	☐	Disagree	☒	Neither agree nor disagree	☐
--------------	--------------------------	-----------------	-------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------

Supporting comments (no more than 250 words)

The curriculum is broad, balanced and pluralistic and does not seek to indoctrinate. It is suitable for everyone, including parents of a particular faith. Consequently, parents very rarely exercise their right to ask for their children to be educated in accordance with the tenets of their faith. There is little need to change the existing arrangements; removing this right might infringe parents’ human rights and might lead to more learners being home educated.

Question 5 – Do you agree with the proposal that voluntary-controlled schools **with religious character** can teach RVE in accordance with the trust deeds of the school or the tenets of the faith of the school **if requested by parents/carers**?

Agree	☐	Disagree	☐	Neither agree nor disagree	☒
--------------	--------------------------	-----------------	--------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------

Supporting comments (no more than 250 words)

Paragraph 24 should make it clear that the right of a parent to request that the school teach the subject in accordance with the tenets of the faith of the school is restricted to their own children, not the whole school. If so, this proposal does not change the status quo.

Question 6 – Do you agree that **voluntary-aided schools with a religious character** should be **required** to teach the agreed syllabus **where a parent/carer requests it** and should not have discretion to refuse to do so?

Agree	☐	Disagree	☒	Neither agree nor disagree	☐
--------------	--------------------------	-----------------	-------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------

Supporting comments (no more than 250 words)

We do not believe that it is fair to force a school to provide two syllabi, placing a substantial additional burden on the teachers. This proposal could divide the learners into two groups in the same school with regard to their religious education. This could damage the valuable ethos of the faith school. Denominational religious education has the same educational aims as religious education that follows the agreed syllabus; it educates, not indoctrinates. I believe that the schools should retain their discretion to refuse such a request if the circumstances mean that it would be unreasonable to comply.

Question 7 – We would like to know your views on the effects that these proposals in relation to religion, values and ethics would have on the Welsh language, specifically on:

- i) opportunities for people to use Welsh
- ii) treating the Welsh language no less favourably than the English language.

What effects do you think there would be? How could positive effects be increased, or negative effects be mitigated?

Supporting comments

The subject offers learners many opportunities to expand their vocabulary in Welsh and discuss a variety of religious and ethical concepts and viewpoints through the medium of the language. In order to treat the Welsh language no less favourably than the English language, steps must be taken to ensure that Welsh language resources are provided at the same time as those in English. The Gwynedd SACRE has drawn the Minister's attention to the fact that Welsh language resources have often been published after the English language ones and sometimes very late in the day. We have received assurances that the situation will improve and it is necessary to ensure that this happens.

Question 8 – Please also explain how you believe the proposed policy on religion, values and ethics in the Curriculum for Wales could be formulated or changed so as to have:

- i) positive effects or increased positive effects on opportunities for people to use the Welsh language and on treating the Welsh language no less favourably than the English language
- ii) no adverse effects on opportunities for people to use the Welsh language and on treating the Welsh language no less favourably than the English language.

Supporting comments

as with question 7, the policy should be formulated to include providing all the resources that are available to teachers and learners bilingually and in a timely manner.

Question 9 – We have asked a number of specific questions. If you have any related issues which we have not specifically addressed, please use this space to report them.

Paragraph 17: We agree that representatives of those holding non-religious philosophical convictions should be included in SACREs, as the Gwynedd SACRE and a number of other SACREs have already done. We do not believe that it is necessary or desirable to create a separate group to represent them but instead they should be included in Committee A with the representatives of the religious denominations. If philosophical convictions are regarded as corresponding to religious convictions, the representatives of all these convictions should be in the same group, rather than in separate groups. This maintains the balance between the three groups: the local education authority that provides the schools, the teachers who deliver the education, and the representatives who provide expertise in religion, values and ethics.

It has been unfair to hold this consultation during the time of the pandemic when it has been difficult for people to meet to discuss these important issues. Because Gwynedd Council has had to prioritise its resources to maintain essential services and support our communities, our businesses and our people, it has not been possible for the Gwynedd SACRE to meet face to face or virtually in order to hold open and thorough discussions. We have only been able to communicate by email etc. I also feel that the consultation document does not display a clear understanding of religious education as it is taught in our schools. I believe therefore that a fuller consultation should be held after the Framework has been published at a time when it will be possible to give proper consideration to the matter.

Responses to consultations are likely to be made public, on the internet or in a report. If you would prefer your response to remain anonymous, please tick here:

Cadeirydd /Chair:
Mrs Rachel A. Samuel
11 Morgan Street, Trebanos, Swansea, SA8 4DW
e-bost/e-mail: samuelr12@hwbcymru.net
ffôn/ tel : 07974774069

Ysgrifennydd/Secretary:
Ms Alice Parry
39 Galleon Way, Cardiff Bay, CF10 4JA
e-bost/e-mail: alice.parry@bridgend.gov.uk
ffôn/tel: 07779 168084

Dear Teacher of Religious Education and other practitioners,

The Executive Committee of the Wales Association of Standing Advisory Councils on Religious Education would like to express our gratitude to you for all you are doing during the difficult and unprecedented times brought about by the Covid-19 pandemic. We have had the opportunity to speak with many practitioners over the past six months and understand that what you are doing is more difficult and exhausting than ever. We are grateful for the commitment and dedication you are showing in ensuring that learner wellbeing is a priority, and that learners in Wales have access to the best possible Religious Education. We understand that many issues discussed within our subject can be challenging at the best of times. However, the last six months have seen all practitioners engaged in a massive learning curve in terms of distance and blended learning, as well as having to deal with big questions from learners who are finding their lives have been turned upside down. You have had to work in ways we could never have imagined. We encourage you to ensure you are looking after your own wellbeing, as well as the wellbeing of your pupils. You matter, and we thank you for all you are doing.

In addition to the challenges being brought to us by the Covid-19 pandemic there are so many changes taking place within Religious Education as we move toward the Curriculum for Wales 2022. The Executive Committee and WASACRE members would like you to know that we and your local SACREs are available to support you. You can find our contact details on the WASARE Website at <http://www.wasacre.org.uk/>. We welcome correspondence from you. WASACRE works closely with specialist RE Advisors who sit on the National Advisory Panel for Religious Education (NAPfRE). If you need help from an Adviser, or from your local SACRE, we can put you in touch with someone to support you.

We encourage you to follow us on our Twitter page <https://twitter.com/WASACRE> where we will share up to date advice and guidance on RE and the activities of WASACRE. We encourage you to engage with us and to let us know how we can best help you. WASACRE are currently updating our Website and are also in the process of setting up a Facebook page. Please look out for this as we will be posting surveys to ascertain the needs of RE teachers in Wales on our social media from time to time.

Thank you once again for all the work that you do within your schools. We hope that you and your families stay well and keep safe.

Kind Regards
Rachel Samuel
Chair of WASACRE

Adroddiad Hunanarfarnu Addysg Grefyddol

Enw'r Ysgol: Ysgol Gymuned Penisarwaun

Ionawr 2020

Addysg Grefyddol

Maes arolygu 1: Safonau Addysg Grefyddol

Pa mor dda y mae disgyblion yn ymdrin â'r cwestiynau sylfaenol, yn archwilio i gredoau, dysgeidiaethau ac arfer(ion) crefyddol ac yn mynegi ymatebion personol i gredoau, dysgeidiaethau, arferion, a chwestiynau sylfaenol? Beth welwch chi yn eu gwaith sy'n dangos eu cynnydd dros amser?

- Defnyddiwch: gwaith y disgyblion, asesiadau athrawon, teithiau dysgu, arsylwadau gwersi i lunio barn.
- I'ch helpu mae: Maes Llafur Cytûn Lleol (Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol); Arweiniad Llywodraeth Cymru: Pobl, Cwestiynau a Chredoau (2013), Canllawiau a Phroffiliau Enghreifftiol CA2 a CA3 (2011), 14-19 (2009), Canllawiau CYSAG, adroddiadau arholwyr CBAC.

Nodiadau:

- Mae'r dystiolaeth sydd yn llyfrau disgyblion, ar furiau'r ysgol, canfyddiadau monitro'r dysgu ac addysgu a sgyrsiau gyda disgyblion i gyd yn cadarnhau bod safonau Addysg Grefyddol yn dda ar draws yr ysgol.
  - Erbyn brig y Cyfnod Sylfaen gall llawer o'r disgyblion drafod cwestiynau sylfaenol, rhoi rhesymau syml dros ddigwyddiadau, sydd yn seiliedig ar brofiadau crefyddol ac maent yn dechrau datblygu medrau rhesymeg effeithiol. Ym mlynnyddoedd 3 a 4 gall bron pob disgybl gyfrannu yn dda at drafodaethau gan ddechrau mynegi barn yn ystyrion parthed y cwestiynau crefyddol. Erbyn brig CA2 gall mwyafrif y disgyblion drafod y Cwestiynau mawr yn aeddfed ac ystyrion, yn ogystal gallent wneud cymhariaethau effeithiol rhwng crefyddau gwahanol e.e Cristnogaeth, Iddewiaeth a Hindwiaeth, mae ganddynt ymwybyddiaeth gadarn o ddysgeidiaeth ac arferion Crefyddol byd eang.
  - Dengys bod rhan fwyaf o'r disgyblion, gan gynnwys y rhai ag Anghenion Dysgu Ychwanegol yn gwneud cynnydd da mewn Addysg Grefyddol yn ystod eu cyfnod yn yr ysgol. Nid oes disgyblion SIY wedi mynychu'r ysgol yn ystod y pum mlynedd diwethaf a dengys canlyniadau bod disgyblion PYD (prin iawn ydynt) yn gwneud cynnydd cadarn yn ystod eu cyfnod yn yr ysgol. Bydd staff yn cofnodi cynnydd disgyblion yn dymhorol ac yn adrodd ar ddatblygiad yn yr Adroddiad Blynnyddol i Rieni.
  - Defnyddio'r Medrau yn y Cyfnod Sylfaen : Mae sgiliau gwranddo bron pob un o ddisgyblion y CS yn ddatblygu yn dda, ac o ganlyniad mae'r mwyafrif o'r disgyblion yn gallu dwyn i gof stori maent wedi ei chlywed yn ogystal ag egluro y wers sydd y tu ol i'r stori. Gallent drafod ac ail adrodd yr hyn maent wedi ei glywed a bydd hyn yn arwain at gynyddu ei gerifa grefyddol. Gallent drafod hawliau sylfaenol pob plentyn yn effeithiol yn ogystal ag egluro pwysigrwydd cefnogi elusau fel Achub y Plant, Plant mewn Angen ayyb. Erbyn brig y Cyfnod Sylfaen gall disgyblion gwblhau gwaith ysgrifenedig ffeithiol a chreadigol yn llwyddiannus iawn gan ddangos gafael ar ffurfiau megis llythyr at blentyn a thaflen gwybodaeth am hawliau plentyn. Mae'r gwaith llafar sy'n gysylltiedig a'r gwaith Addysg Grefyddol wedi cael effaith gadarnhaol ar ddatblygiad llfaredd y disgyblion
Gall mwyafrif disgyblion ar frig y Cyfnod Sylfaen Gymhwyso eu sgiliau Rhifedd yn effeithiol yn drawsgwricwlaidd.
- Defnyddio'r Medrau yng Nghyfnod Allweddol 2 : Gall disgyblion CA2 wrando am gyfnodau estynedig ar ymwelwyr ac athrawon, gallent ymateb i deimladau a dyheadau eraill ac maent yn barod iawn i helpu eu cyd-ddisgyblion yn ogystal a phlant eraill ar draws y byd.
- Mae medrau darllen mwyafrif y disgyblion yn dda iawn ar draws y Cyfnodau Allweddol. Mae'r mwyafrif yn darllen yn hyderus gyda rhuglder a dealltwriaeth gref o'r hyn y maent yn ei ddarllen. Gallent ddefnyddio'r medrau darllen uwch i ymchwilio llyfrau a'r rhyngwyd am wybodaeth i atgyfnerthu eu gwaith dosbarth, gwelwyd hyn yn dilyn cyflwyniad gan Swyddog Achub y Plant yng Nghymru yn ddiweddar, bu'r disgyblion yn frwdfrydig i ddisgu mwy am yr elusen ac i fod yn rhan o ddatblygiadau Canmlwyddiant yr elusen arbennig honno. Bellach, yn dilyn gwaith ymchwil pellach mae gan y disgyblion adnabyddiaeth gref o waith yr elusen ac am bwysigrwydd Hawliau Plentyn y Cenhedloedd Unedig.

Gall mwyafrif y disgyblion drafod bywyd arweinwyr crefyddol a chymharu cyfraniadau unigolion allweddol megis Y fam Teresa, Eglantyne Jebb, Dr Barnado ayyb. Gallent fynegi ei hunain yn aeddfed yn y Gymraeg a'r Saesneg, er engriaft wrth drafod digartrefedd. Gallent drafod crefydd yr Iddewon yn ystyrion iawn, mae ganddynt wybodaeth gref am arferion ac arteffactau'r Iddew yn ogystal a gwybodaeth am y synagog a llyfrau cysegredig yr Iddew yn ogystal a'u cymharu a'r Beibl Cristnogol. Yn yr un modd gallent drafod cristnogaeth a Hindwiaeth ac ar adegau eu cymharu yn ystyrion.

Llwyddodd disgyblion hynaf yr ysgol i gwblhau tasgau ysgrifennu estynedig o safon dda am fywyd Anne Frank, Englyntyne Jebb ac am elusenau amrywiol.

Dengys adroddiadau Craffu ar lyfrau bod disgyblion yn gallu cymhwysu ei sgiliau rhifedd y llwyddiannus mewn ystod eang o sefyllfaoedd yn drawsgricwlaidd. Gallent ymwneud a data wrth drafod y milwyr lleol a gollwyd yn ystod yr Ail Rhyfel Byd yn ogystal a delio ag arian wrth drefnu gweithgareddau codi arian tuag a elusenau.

Mae tystiolaeth gadarn mewn llyfrau ac yn ffeiliau cyfrifiadurol o ddisgyblion y Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 2 yn defnyddio eu medrau TGCh yn effeithiol. Gall bron pob disgybl ar frig y Cyfnod Sylfaen fewngofnodi yn llwyddiannus i safle Purple Mash, tra fod bron pob un plentyn yng Nghyfnod Allweddol 2 yn gallu dewis meddalwedd addas ar gyfer tasgau penodol, maent yn defnyddio Hwb yn llwyddiannus i greu cyflwyniadau, prosesu geiriau, dadansoddi data, animeiddio, modelu yn ogystal ac anfon e-byst. Gall y mwyafrif lunio cyflwyniadau creadigol a ffeithiol drwy gyfrwng appiau megis i-movie, morfo, a rhagleni animeiddio ar yr i-pads.

Materion sydd angen sylw dros y cyfnod nesaf:

1. Datblygu ymhellach gallu disgyblion y Cyfnod Sylfaen i fynegi eu hunain yn ysgrifenedig mewn tasgau estynedig.
2. Parhau i addasu cynlluniau i sicrhau bod cyfleoedd i ddisgyblion ymarfer eu medrau o fewn Addysg Grefyddol a bod y tasgau diddorol sy'n apelio ac yn ennyn chwilfrydedd y disgyblion.

Mae safonau addysg grefyddol ein disgyblion yn: dda

Maes arolygu 2: Lles ac agweddau at ddysgu am Addysg Grefyddol?

Beth ydych chi'n teimlo y mae disgyblion yn ei ennill o wersi addysg grefyddol?

- Defnyddiwch: [gwaith disgyblion, dadansoddiad o holiadur addysg grefyddol, cofnodion grwp ffocws/Cyngor Ysgol](#)
- [I'ch helpu mae: Arweiniad atodol: gwrando ar ddysgwyr \(ESTYN, Medi 2017\),](#)

Nodiadau:

- Mewn holiaduron diweddar mynegodd bron pob plentyn eu bod yn teimlo yn ddiogel yn yr ysgol Maent yn mwynhau bywyd a gwaith yr ysgol ac yn teimlo'n gwbl ddiogel o fewn yr ethos gofalgar, cynhwysol a chynhaliol sy'n bodoli yno. Maent yn gwybod at bwy i droi am gyngor petai rywbeth yn eu poeni ac yn hyderus bod staff yn ymateb i unrhyw bryder sydd ganddynt. Mae bron pob un yn ymwybodol o bwysigrwydd mynychu'r ysgol yn rheolaidd a chaiff hyn ei adlewyrchu'n glir yn eu presenoldeb da a chyson.
- Wrth arsylwi ar wersi a chraffu ar lyfrau gwelwyd bod disgyblion ar draws yr ysgol yn dangos diddordeb mewn Addysg Grefyddol ac yn mwynhau y testunau maent yn ei astudio. Gwelwyd bod disgyblion y Cyfnod Sylfaen wedi dysgu llawer, ac wedi cael profiadau amrywiol gwerthfawr wrth edrych ar Hawliau Plentyn a gwaith elusen Achub y Plant tra gwelwyd disgyblion ar frig yr ysgol yn mwynhau dysgu am Anne Frank ac am erledigaeth yr Iddewon yn ystod yr Ail Rhyfel Byd.
- Mae ymddygiad bron pob un disgybl mewn gwersi ac o gwmpas yr ysgol yn dda iawn. Maent yn groesawgar, yn foegar ac yn gwrtais iawn wrth gyfarch ei gilydd, staff ac ymwelwyr. Mae'r rhyngweithiad cadarnhaol a'r lefelau cryf o gydweithio ymhlith disgyblion o bob oedran, wrth weithio a chwarae, yn nodwedd gref yn yr ysgol. Maent yn ofalgar o'i gilydd ac yn dangos parch tuag at eraill mewn gwersi, yn y neuadd ginio ac ar fuarth yr ysgol. Mae rhan fwyaf y disgyblion yn dangos ymagweddau cadarnhaol at eu dysgu. Maent yn

ddysgwyr gweithgar a brwdfrydig sy'n gweithio'n gytûn ac yn cadw ar dasg dros gyfnodau estynedig. Mae hyn yn cyfrannu'n llwyddiannus at yr ethos o ddysgu effeithiol sy'n bodoli o fewn yr ysgol ac yn cael effaith gadarnhaol ar safonau a lles disgyblion.

- Mae llais y disgybl, trwy waith y cyngor ysgol, yn datblygu'n briodol. Mae'r aelodau yn ymwneud â'u gwaith yn frwdfrydig trwy amrywiaeth o weithgareddau. Mae disgyblion yn ymateb yn frwdfrydig wrth gyfrannu at weithgareddau yn y gymuned ac mewn gwasanaethau yn yr eglwys. Maent yn cefnogi elusennau drwy godi arian ar gyfer ysgol mewn ardal dlawd yn Nepal ar ôl y ddaeargryn, er enghraifft. Maent yn ymfalchïo yn eu cyfraniad diweddar mewn dathliad canmlwyddiant Achub y Plant yn y Gadeirlan. Disgyblion wedi cael cyfle i recordio mewn stiwdio Sain a chanu cân wreiddiol gyda cantorion Opera proffesiynol. CD bellach wedi ei cyhoeddi ac yn cael eu gwerthu er budd elusen Achub y Plant. Holl ddisgyblion yr ysgol yn falch iawn o'r cyfle hwn, profiad y byddent yn ei gofio am byth! Caiff y rhain effaith gadarnhaol ar eu dealltwriaeth o anghenion pobl eraill o fewn eu cymuned a'r byd ehangach.
- Disgyblion yn elwa yn fawr o gael cyfrannu yn rheolaidd i weithgareddau cymunedol yn y Pentref. Cymeryd rhan yn flynyddol mewn gwasanaeth Nadolig Traddodiadol yn y Neuadd Gymunedol yn ogystal a gwasanaeth Cymreig ar ddydd Gwyl Dewi. Yn ogystal wedi bod yn cynnal gwasanaethau yn y cartref Henoed lleol nes iddo gau yn ddiweddar. Perfformio mewn gwasanaethau Nadolig a chymanfaoedd yn yr Eglwys Leol a chefnogi'r Eisteddfod Bentref lleol.
- Cyswllt iach a chadarn rhwng mudiadau lleol a'r ysgol e.e. Yr eglwys leol, Coleg y Bala, a cynllun EFE (Efengyl i Fro'r Eco) ble mae swyddog plant a ieuencid yn cael ei cyflogi gan yr enwadau lleol i weithio gyda plant a ieuencid yr ardal leol. Bydd Swyddog EFE yn ymweld a'r ysgol yn fisol i gynnal Gwasanaeth, a phob plentyn yn mwynhau'r achlysur. O bryd i'w gilydd bydd y Swyddog yn cynnal Gweithdai yn yr ysgol, ac yn aml yn cydweithio a Chriw Coleg y Bala.
- Bydd disgyblion ar draws yr ysgol yn elwa o amser Cylch a'r cyfle i drafod rhai o'r pethau sydd yn eu poeni. Bydd y disgyblion hynaf yn cyfrannu i sesiynau Talkabout, bydd hyn yn datblygu hyder y disgyblion ansicr. Cynhelir sesiynau Ysgol Deina wythnosol yn y Cyfnod Sylfaen a bydd hyn yn gymorth i'r disgyblion ddysgu sut i wneud y penderfyniadau cywir.
- Yn dilyn arsylwadau gwersi a holi disgyblion gwelwyd fod mwyafrif y disgyblion yn elwa o sesiynau Go Noodle a Meddylgarwch rheolaidd yn yr ysgol.

Materion sydd angen sylw:

- Parhau i hyrwyddo lechyd a Lles yn enwedig Meddylfryd o dwf a meddylgarwch
- Datblygu agweddau Ysgol Deina ymhellach

Mae agweddau disgyblion tuag at addysg grefyddol yn ein hysgol ni yn: dda

Maes arolygu 3: Addysgu ac phrofiadau dysgu mewn Addysg Grefyddol?

Pa mor dda yw'r cynllunio a'r addysgu mewn addysg grefyddol? Rhowch enghreifftiau o brofiadau addysg grefyddol cyfoethog

- Defnyddiwch: teithiau dysgu, arsylwadau gwersi, gwaith disgyblion, holi disgyblion
- I'ch helpu mae: Maes Llafur Cytûn Lleol (Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol); Arweiniad Llywodraeth Cymru: Pobl, Cwestiynau a Chredoau (2013), Canllawiau a Phroffiliau Enghreifftiol CA2 a CA3 (2011), 14-19 (2009), Canllawiau CYSAG, Addysg grefyddol mewn ysgolion uwchradd (ESTYN, Haf 2013), Addysg grefyddol a moesol yng NghA2 a ChA3 (ESTYN, Haf 2018)

Nodiadau:

- Mae'r parch sy'n bodoli rhwng y disgyblion a'r oedolion yn nodweddiadol bwysig o waith yr ysgol ac yn cael effaith gadarnhaol ar safonau a lles disgyblion.
- Bydd Addysg Grefyddol yn cael ei ddysgu o fewn themau tymhorol yr ysgol, fel arfer cynhelir un gwers wythnosol yn ogystal a chyfnodau dyddiol o fyfyrion neu Addoli ar y cyd
- Mae ansawdd y cynllunio yn dda ar draws yr ysgol. Mae'r cynllunio yn ymateb i'r angen ac yn adeiladu ar ddysgu blaenorol ac yn sicrhau dilyniant o flwyddyn i flwyddyn. Mae cynlluniau Addysg Grefyddol penodol

wedi eu llunio i gydfynd a themau tymhorol yr ysgol.

- Mae lle amlwg i lais y disgyblion yn yr ysgol ac bydd cyfle tymhorol i ddisgyblion ddylanwadu ar yr hyn a ddysgir iddynt. Bydd cyfleoedd rheolaidd iddynt gael mewnbwn i'r cynllunio ac o ganlyniad mae'r tasgau yn gyfredol, yn ddiddorol ac yn apelio at y disgyblion e.e. yn ystod thema Ail Rhyfel Byd gofynodd y disgyblion hynaf am gael dysgu mwy am erledigaeth yr Iddewon.
- Mae'r staff yn meddu ar wybodaeth bynciol dda ac yn defnyddio'r wybodaeth honno yn gelfydd wrth gynllunio profiadau dysgu diddorol i'w disgyblion sydd yn bodloni anghenion y rhan fwyaf ohonynt yn effeithiol. Mae'r ysgol wedi buddsoddi mewn arteffactau dros y cyfnod diwethaf er mwyn sicrhau bod yn disgyblion yn cael cyfleoedd i astudio, i gyffwrdd ac archwilio er mwyn sicrhau dealltwriaeth. Mae'r staff or farn bod yr arteffactau yn adnodd gwerthfawr i ysgogi ac ennyn diddordeb disgyblion a chredant bod arteffactau Iddewig e.e sgröl, yad, tallit, plât Seder ayyb wedi bod o gymorth mawr wrth ddysgu am arferion a defodau'r Iddew. Gall disgyblion drafod y grefydd yn hyderus o ganlyniad.
- Mae arsylwadau gwersi yn nodi bod mwyafrif y gwersi a arsylwyd o ansawdd cadarn ac yn llwyddo i ddatblygu gwybodaeth a dealltwriaeth y disgyblion o greddau, dysgeidiaeth ac arferion crefyddau yn ogystal a datblygu medrau pwnc a medrau Trawsgwricwlaidd y disgyblion.
- Rhoddir adborth adeiladol gan athrawon, ac fe ysgogir disgyblion i wella eu gwaith yn gyson. Defnyddir Partneriaid trafod yn y gwersi a bydd disgyblion yn hunan asesu ac asesu cyfoedion yn gyson.
- Asesir Addysg Grefyddol yn flynyddol yn ol disgrifiadau deilliannau Cyfnod Sylfaen a Lefelau Cyfnod Allweddol 2 o'r Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol. Adroddir ar gynnydd i Rieni mewn Adroddiadau ym Mis Mehefin yn flynyddol. Dengys asesiadau Incerts bod bron pob disgybl yn gwneud cynnydd da a chadarn o fewn y pwnc.
- Mae'r Uwchdim rheoli yn sicrhau dilyniant a pharhad yn y profiadau dysgu ac yn darparu ystod eang o brofiadau er mwyn datblygu medrau ymholi, y syniad o berthyn a chwestiynau mawr bywyd. Mae'r cynllunio bob amser yn wahaniaethol ac yn sicrhau bod bron pob un o'r disgyblion yn datblygu ar eu lefel eu hunain. Mae asesu ar Gyfer dysgu yn rhan anheggor or cynllunio, edrychir yn benodol ar wella gallu disgyblion i fynegi ei hunan yn ysgrifenedig ac yn hyrwyddo ysgrifennu estynedig ar draws yr ysgol mewn cyd-destun crefyddol. E.e. Ysgrifennu ymson i archwilio'r anhegwch pan yn astudio bywyd Anne Frank
- Bydd ymweliadau addysgol yn cael eu trefnu yn rheolaidd i atgyfnerthu gwaith y dosbarth. Bydd cyfleoedd i ddisgyblion fynychu capeli ac Eglwysi lleol a bydd yr Adran Iau yn ymweld a Synagog yn ystod y flwyddyn hon er mwyn iddynt allu ymglyfarwyddo gydag addoldai a defodau'r Iddewon.
- Trefnir ymwelwyr yn rheolaidd i'r ysgol er mwyn dyfnhau dealltwriaeth a gwybodaeth y disgyblion o wahanol agweddau o Addysg Grefyddol. Cafodd y disgyblion gyfle i holi gwraig am ei phriodas Hindwaidd pan yn dysgu am grefydd yr Hindw, cafodd y disgyblion gyfle i wisgo Sari.
- Nododd disgyblion a rhieni mewn holiadur diweddar bod disgyblion wedi cael profiadau anhygoel eleni drwy gael bod yn rhan o dathliad Canmlwyddiant Achub y Plant. Braint fawr oedd cael bod yn rhan o'r achlysur arbennig hwn, ar disgyblion wedi ymddwyn yn anhygoel ac wedi gwneud eu gwaith yn arbennig o dda.

Camau Gweithredu:

- Parhau i addasu/ diwygio cynlluniau gwaith er mwyn ymateb i ofynion Cenedlaethol y Cwricwlwm i Gymru
- Gwireddu gofynion y cynllun cyfredol drwy sicrhau taith i Synagog yn Lerpwl (Childwall)

Maes safonau addysgu addysg grefyddol yn ein hysgol ni yn: dda

Maes arolygu 4: Gofal, cymorth ac arweiniad mewn Addysg Grefyddol?

I ba raddau mae gwersi/gweithgareddau addysg grefyddol yn helpu disgyblion i fyfyrio ar ymatebion crefyddol ac anghrefyddol i gwestiynau sylfaenol ac i fyfyrio ar eu credoau neu eu gwerthoedd eu hunain? Sut mae addysg grefyddol yn helpu disgyblion i fod yn ddinasyddion gweithredol? I ba raddau y mae'r ysgol yn darparu cyfleoedd effeithiol i ddisgyblion ddatblygu gwerthoedd sicr a sefydlu eu credoau ysbrydol a moesegol?

- Defnyddiwch: teithiau dysgu, cyfweiliadau gyda disgyblion, rhaglen addoli ar y cyd yr ysgol, cylchlythyr ysgol,

cofnodion yr ysgol o unrhyw troseddau casineb/bwlio.

- I'ch helpu mae: Canllawiau CYSAG, Canllawiau ynglyn â addoli ar y cyd (Cymdeithas CYSAGau Cymru), Arweiniad atodol: addoli ar y cyd mewn ysgolion anenwadol (ESTYN, Hydref 2017), Arweiniad atodol: gwrando ar ddysgwyr (ESTYN, Medi 2017)

Nodiadau:

- Mae'r ysgol yn gymuned ofalgar a theuluol sy'n hyrwyddo pwysigrwydd cyfeillgarwch, cwrteisi a pharch yn hynod effeithiol. Mae'r berthynas glos gynhaliol rhwng y disgyblion a'r staff yn nodwedd gref o'r ysgol. Caiff hyn ei adlewyrchu yn ymddygiad da a chwarteisi bron pob disgybl a'u hymagwedd gadarnhaol at ddysgu ac at eu hysgol.
- Mae'r staff yn hyrwyddo datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol disgyblion yn effeithiol. Mae cyfnodau cyd-addoli yn sicrhau cyfleoedd cyson i ddisgyblion fyfyrion ar anghenion eraill fel y digartref, er enghraifft. Bydd gwasanaethau ysgol gyfan yn cael eu cynnal ddwywaith yr wythnos a bydd gwasanaethau dosbarth neu cyfnodau o fyfyrion yn cael eu cynnal ar y dyddiau pan nad oes gwasanaeth ysgol gyfan.
- Mae'r staff yn darparu cyfleoedd gwerthfawr i'r disgyblion ddeall eu hawliau. Enghraifft dda o hyn yw'r cyfleoedd i ddisgyblion ddysgu am Hawliau sylfaenol plentyn y Cenhedloedd Unedig a'r gwaith sydd wedi ei gyflawni am elusen Achub y Plant. O ganlyniad, mae rhan fwyaf y disgyblion yn datblygu'n unigolion moesol a gwybodus.
- Mae staff yn darparu cyfleoedd gwerthfawr i ddisgyblion gymryd rhan mewn cyngherddau yn yr ardal leol, i recordio mewn stiwdio broffesiynol ac i gynnal gwasanaethau yn y gymuned. Enghraifft dda o hyn yw sicrhau cyfle i'r holl ddisgyblion o'r Derbyn i Flwyddyn 6 i gymryd rhan mewn cyngerdd yn y Gadeirlan ym Mangor i ddathlu canmlwyddiant Achub y Plant gan gydberfformio â cherddorion proffesiynol. Mae hyn yn hyrwyddo medrau creadigol a mynegiannol disgyblion yn effeithiol ac yn cyfrannu'n llwyddiannus at fagu hunanhyder disgyblion a'u gallu i gydweithio.
- Bydd y disgyblion yn trefnu gweithgareddau blynyddol er mwyn codi arian i ysgol Mambre yn Nepal a bydd cyfleoedd i ddisgyblion drafod pwysigrwydd bod yn ddinesydd da.
- Mewn gwrsi AbaCH ac amseroedd Cylch bydd gwerthoedd megis gonestrwydd goddefgarwch ac thegwch yn cael eu hyrwyddo yn barhaus.
- Mae Polisi Radicaleiddio wedi ei dderbyn gan y Corff Llywodraethol ac mae'r holl staff wedi derbyn hyfforddiant ynglyn ag arwyddion a pheryglon Radicaleiddio.

Materion i'w datblygu

Parhau i sicrhau bod y disgyblion yn cael cyfleoedd i ddatblygu eu cyfrifoldebau fel dinasyddion byd eang.

Ydy'r ysgol yn bodloni'r gofynion statudol ar gyfer addoli ar y cyd?

Ydy

√

Nac ydy

Mae cyfraniad addysg grefyddol i ddatblygiad personol disgyblion a chydlynid cymunedol yn: dda

Maes arolygu 5: Arweinyddiaeth a rheolaeth mewn Addysg Grefyddol?

A oes gan yr arweinydd pwnc addysg grefyddol y medrau a'r ddealltwriaeth angenrheidiol i arwain y pwnc yn effeithiol? Sut ydych yn gwybod?

- Defnyddiwch: cynlluniau gwaith, adroddiadau monitro ac hunan arfarnu, arfarniad o ddata, cyfweiliadau gyda'r cydlynedd a'r llywodraethwr dynodedig/ymwelydd CYSAG, cofnodion cyfarfodydd staff, cynllun gwella, arfarniad cynnydd, astudiaeth achos yn dilyn cydweithio ysgol-i-ysgol.
- I'ch helpu mae: canllawiau CYSAG

Nodiadau:

- Mae gan yr Arweinydd Pwnc Addysg Grefyddol y medrau ar dealltwriaeth angenrheidiol i arwain y pwnc drwy'r ysgol. Mae cydweithio clos rhwng yr athrawon ac mae'r holl staff dysgu yn cymryd cyfrifoldeb am y gwasanaethau ar cyfnodau myfyrion.
- Bydd yr arweinydd Pwnc yn trefnu ymwelwyr cyson â'r ysgol er mwyn sicrhau bod disgyblion yn cael

profiadau amrywiol a gwerthfawr.

- Mae casgliad o adnoddau addas a phwrpasol i atgyfnerthu gwaith y dosbarth ar gael yn yr ysgol, e.e arteffactau Iddewig, casgliad o feiblau, casgliad o gyflwyniadau i adrodd storïau beiblaidd a storïau o grefyddau eraill ayyb. Mae'r cyfan ar gael yn gyfleus ac yn ganolog i bob dosbarth.
- Mae llawlyfr yr ysgol yn hysbysu rhieni am y trefniadau Addysg Grefyddol yn yr ysgol. Mae yn cyferio at camau i'w cymryd er mwyn eithrio plentyn o wersi Addysg Grefyddol. Mae un teulu yn yr ysgol wedi eu heithrio o rai gwersi Addysg Grefyddol ar hyn o bryd a hynny oherwydd eu bod yn dystion Jehofa, bydd staff yr ysgol yn sicrhau bod darpariaeth ychwanegol ar gael ar gyfer y disgyblion hyn pan na fyddent yn mynychu gwasanaethau gyda'r disgyblion eraill. Bydd oleiaf un gwasanaeth torfol wythnosol lle rhoddir sylw i wers foesol, bydd yr holl ddisgyblion yn mynychu'r gwasanaethau hyn.
- Bydd yr ysgol yn gweithio yn agos a Phwyllgor y Neuadd Gymuned a trefnir gweithgareddau tymhorol ar y cyd i hyrwyddo cydweithio, i gynnal arferion traddodiadol e.e. gwasanaeth Wasael (Nadoligaidd) a Gwyl Dewi ac i sicrhau cyfleoedd i ddisgyblion chwarae rhan flaenllaw mewn bod yn gymunedwyr yn lleol ac yn fyd eang.
- Bydd staff yr ysgol, Llywodraethwyr ac Ymgynghorydd Cefnogi Gwelliant yn Craffu ar lyfrau ac arsylwi gwersi yn rheolaidd. Bydd Addysg Grefyddol yn cael sylw penodol yn ystod y cyfnodau hyn. Bydd yr ysgol yn casglu esiamplau ar gyfer Portffolio o bryd i'w gilydd a bydd y maes yn cael ei arfarnu yn llawn bob tair blynedd.
- Mae staff o'r farn bod amryw o gryfderau ym Maes Addysg Grefyddol yn yr ysgol.

Materion sydd angen sylw:

- Datblygu annibyniaeth disgyblion ymhellach a rhoi mwy o gyfleoedd iddynt wella eu gwaith ei hunain mewn tasgau Trawsgwricwlaidd
- Datblygu cysylltiadau newydd gyda ysgolion eraill a chydweithio ar agweddau penodol/ rhannu adnoddau.

Mae arweinyddiaeth a rheolaeth mewn addysg grefyddol yn: dda

Agweddau i gael sylw	Camau gweithredu	Pwy?	Erbyn pryd?
			Nid oes rhaid rhannu'r manylion hyn gyda CYSAG ond mae angen i gofnodion yr ysgol sicrhau bod atebolrwydd yn glir i staff a llywodraethwyr
Datblygu ymhellach gallu disgyblion y Cyfnod Sylfaen i fynegi eu hunain yn ysgrifenedig mewn tasgau estynedig.	Athrawes Cyfnod Sylfaen i sicrhau bod tasgau llythrennedd estynedig wedi eu cynnwys o fewn cynlluniau gwaith pob tymor		
Parhau i addasu cynlluniau i sicrhau bod cyfleoedd i ddisgyblion ymarfer eu medrau o fewn Addysg Grefyddol a bod y tasgau diddorol sy'n apelio ac yn ennyn chwilfrydedd y disgyblion.	Gwirio Cynlluniau Gwaith y cyfnod nesaf er mwyn sicrhau bod y medrau wedi eu hymgorffori yn llawn yn y Cynlluniau gwaith. Sicrhau bod tasgau diddorol cyfoethog yn cael eu cynnwys		
Parhau i hyrwyddo lechyd a Lles yn enwedig Meddylfryd o dwf a meddylgarwch	Parhau i ddatblygu Meddylfryd Twf o fewn yr ysgol Parhau i gynnal ymarferion meddylgarwch		

	cyson yn yr ysgol. Arfarnu effaith Meddylgarwch / Go Noodle		
Datblygu agweddau Ysgol Deina ymhellach	Athrawes Cyfnod Sylfaen i sicrhau cyfleoedd cyson i ddatblygu agweddau Ysgol Deina ac iw mewngorffori i'r cynlluniau gwaith Adrodd a rhannu gyda'r athrawes ddosbarth fydd yn dychwelyd ar ol cyfnod mamaolaeth er mwyn sicrhau cysondeb, dilyniant a parhad yn yr agweddau sydd yn gweithio yn dda		
Parhau i addasu/ diwygio cynlluniau gwaith er mwyn ymateb i ofynion Cenedlaethol y Cwricwlwm i Gymru	Edrych ar gynlluniau Addysg Grefyddol a dechrau arbrofi er mwyn ceisio mewngorffori agweddau Dyfodol Disglair. Paratoi'r ffordd ar gyfer gweithredu'r Cwricwlwm i Gymru yn y dyfodol		
Gwireddu gofynion y cynllun cyfredol drwy sicrhau taith i Synagog yn Lerpwl (Childwall)	Angen Cysylltu ar ganolfan Iddewig yn Lerpwl er mwyn trefnu ymweliad a'r Synagog ar ol y Pasg.		
Datblygu annibyniaeth disgyblion ymhellach a rhoi mwy o gyfleoedd iddynt wella eu gwaith ei hunain mewn tasgau Trawsgwricwlaidd	Mwy o gyfleoedd i ddisgyblion asesu gwaith ei gilydd mewn tasgau trawsgwricwlaidd		

Arfarniad crynodol a fydd yn cyfrannu at arfarniad yr ysgol o 'Ddatblygiad Personol (4.2)'

Enw'r pennaeth **Catrin Lloyd Roberts**

Llofnod y pennaeth *Catrin Lloyd Roberts*

Dyddiad: 17/1/2020